

УДК 378.018.4:378.4(477.84)ТНМУ:616.98;578.854.114-036.21
DOI 10.11603/me.2414-5998.2021.2.12418

О. І. Яшан

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6983-7835>
ResearcherID B-5694-2018

М. І. Герасимюк

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8566-7426>
ResearcherID B-7826-2018

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
В ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ
ЗА УМОВ ПАНДЕМІЇ ВІРУСУ SARS-COV-2 COVID-19**

O. I. Yashan, M. I. Herasymiuk

I. Horbachevsky Ternopil National Medical University

**THE PECULIARITIES OF THE ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL
PROCESS IN I. HORBACHEVSKY TERNOPIL NATIONAL MEDICAL
UNIVERSITY UNDER CONDITIONS OF THE SARS-COV-2 COVID-19
VIRUS PANDEMIC**

Анотація. Внаслідок епідеміологічної ситуації навчальні заклади змушені були працювати за дистанційною формою навчання. При цьому підготовка спеціалістів галузі знань «Охорона здоров'я» отримала реальну проблему: як надати студенту можливість оволодіти практичними навичками. Вирішення знайшли у запровадженні комп'ютерної платформи Microsoft Teams. Напередодні 6-годинного заняття викладач створює у застосунку зустріч-нараду, до якої за допомогою електронних скриньок запрошує студентів.

Зокрема, з курсу оториноларингології заняття розпочиналося із вступної частини, на якій викладач коротко ознайомлював студентів із темою заняття, наголошував на важливих моментах, давав відповіді на запитання.

Оскільки програма була одночасно завантажена та встановлена на смартфон, то викладач не був прив'язаний до персонального комп'ютера, а міг з телефону шляхом відеочату проводити огляд пацієнта, демонструвати методи обстеження, а також зміни зі сторони ЛОР-органів, пов'язуючи результати обстеження з діагнозом, пояснювати підходи до лікування. Після кожного обстеження проводилася коротка відеонарада з розбором незрозумілих моментів. Іншим варіантом проведення практичної частини заняття була онлайн-трансляція оперативних втручань, під час якої студенти мали можливість бачити всі етапи оперативного втручання, а також чути коментарі. Крім того, практична частина заняття заповнювалася демонстрацією навчальних відеофільмів.

Протягом другої частини заняття проходило традиційне семінарське обговорення, під час якого викладач мав можливість провести із студентами живе двобічне спілкування, розібрати цікаві випадки або питання.

Третя частина заняття – контроль у дистанційній формі. На платформу Moodle було завантажено базу тестових занять відповідно до тем практичних занять. Студент міг пройти тестовий контроль у визначений час напередодні заняття або за бажанням уже на занятті.

Таким чином, застосунок Microsoft Teams може використовуватися для проведення практичних занять та читання лекцій у дистанційному режимі.

Ключові слова: Microsoft Teams; навчальний процес; COVID-19.

Abstract. Due to the epidemiological situation, educational institutions were forced to work by distance learning. At the same time, the training of specialists in the field of knowledge "Healthcare" has a real problem: how to give students the opportunity to master practical skills. The solution was found in the introduction of the Microsoft Teams computer platform. Before the 6-hour lesson, the teacher creates a meeting-application in the application to which he invites students with the help of e-mail boxes.

In particular, the course of otorhinolaryngology began with an introductory part, in which the teacher briefly acquainted students with the topic of the lesson, emphasized the important points, gave answers to questions.

© О. І. Яшан, М. І. Герасимюк

As the program was simultaneously downloaded and installed on a smartphone, the teacher was not tied to a personal computer, but could from the phone via video chat to examine the patient, demonstrate the methods of examination, as well as changes in the ENT organs, linking the results of the examination with the diagnosis, and explain the approaches to treatment. After each examination, a short video meeting was held with an analysis of unclear points. Another option for the practical part of the lesson was an online broadcast of surgical interventions, during which students had the opportunity to see all stages of surgery, as well as hear comments. In addition, the practical part of the lesson was filled with a demonstration of educational videos.

During the second part of the lesson there was a traditional seminar discussion, during which the teacher had the opportunity to hold live two-way communication with students, to analyze interesting cases or issues.

The third part of the lesson is remote control. A database of test classes was uploaded to the Moodle platform according to the topics of practical classes. The student could take the test at a certain time on the eve of class or, if desired, in class.

Thus, the Microsoft Teams application can be used for conducting practical classes and lecturing remotely.

Key words: MS Teams; educational proces; COVID-19.

Вступ. Правильна організація навчального процесу у закладі вищої освіти відіграє важливу роль у ході підготовки спеціалістів-магістрів. Особливого значення це набуває у навчальних закладах медичного спрямування, де, окрім теоретичних знань, здобувач повинен отримати ще й достатнє уявлення про їх практичне застосування та мати конкретний наочний приклад проведення обстеження, діагностики і надання допомоги [1, 2].

У 2020 р. людство зіткнулося із ситуацією, яка змусила в короткі терміни кардинально змінити підходи до організації навчального процесу. Внаслідок епідеміологічної ситуації у світі, спровокованої пандемією вірусу SARS-Cov-2 COVID-19 (коронавірусу), навчальні заклади змушені були працювати в умовах карантину та перейти на дистанційну форму навчання. І, якщо у закладах гуманітарного напрямку підготовки студенти самостійно можуть опанувати матеріал, передбачений навчальним планом (так, як це зазвичай роблять здобувачі заочної форми навчання), то заклади за напрямом підготовки спеціалістів галузі знань «Охорона здоров'я» зіткнулися з реальною проблемою: як надати студенту можливість оволодіти необхідними практичними навичками, оскільки у майбутньому в їхніх руках буде знаходитися людське здоров'я, а нерідко і життя [2, 4].

Одним із піонерів у цьому напрямку виступив Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України (ТНМУ), запровадивши проведення практичних занять із використанням комп'ютерної платформи Microsoft Teams.

Мета статті – встановити можливості дистанційного ознайомлення студентів із практичним застосуванням набутих знань.

Теоретична частина. Microsoft Teams – центр для командної роботи в Office 365 від Microsoft, який інтегрує користувачів, вміст і засоби, необ-

хідні команді для ефективнішої роботи. Застосунок полягає в об'єднанні всього в спільному робочому середовищі, яке містить відеочат для нарад, файлообмінник та корпоративні програми. Розроблений для смартфонів, що працюють на платформах Android, iOS, Windows Phone, й комп'ютерів з операційною системою Windows 10 S, Windows 7 і вище або Mac OS X 10.10 та новіше [3].

Навчальний процес ТНМУ здійснюється на основі двох систем: стрічкової та єдиного дня. Стрічкова система передбачає щоденно 3 пари тривалістю 2 академічні години. Це можуть бути як практичні заняття, так і лекції. За стрічковою системою студенти навчаються на молодших курсах (з 1 по 3 курс), коли заняття проходять на теоретичних кафедрах. Починаючи із 4 курсу, студенти переходять на систему єдиного дня, згідно з якою група приходить на клінічну кафедру на 6-годинне заняття і працює на базі клінічного відділення. Таке заняття умовно поділене на три частини: з 9:00 до 12:00 здобувачі освіти працюють у профільному відділенні з пацієнтами; з 12:30 до 14:00 відбувається семінарське обговорення, протягом якого з викладачем розбираються найважливіші питання теми; і з 14:15 до 15:00 – підсумковий контроль, який може бути у вигляді тестів чи описових запитань.

Напередодні заняття викладач створює у застосунку зустріч-нараду, до якої за допомогою електронних скриньок (ТНМУ має свою внутрішню корпоративну мережу, згідно з якою кожен викладач, студент та працівник мають власні електронні скриньки) запрошує студентів академічної групи, що передбачена у нього за розкладом.

За допомогою застосунку Microsoft Teams професорсько-викладацькому складу ТНМУ вдалося в умовах пандемії та дистанційного навчання максимально наблизити студентів до умов діагностики та надання медичної допомоги. Оскільки застосунок може бути встановлений не лише на персональний

комп'ютер, а і на смартфон, то це максимально спростило роботу.

Зокрема, на кафедрі оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії (курс «Оториноларингологія») було прийнято наступну схему проведення практичного заняття. Заняття розпочиналося із вступної лекції, протягом якої викладач ознайомлював студентів із темою заняття, наголошував на найбільш важливих питаннях, котрі потрібно розібрати, давав відповіді-пояснення на запитання студентів стосовно теми заняття. Така частина зазвичай тривала приблизно 45 хв.

Оскільки програма також була одночасно завантажена та встановлена на смартфон, викладач-клініцист не був прив'язаний до персонального комп'ютера, а міг за допомогою свого телефону шляхом відеочату проводити огляд пацієнта (виключно за згоди пацієнта), демонструючи при цьому методи обстеження, по можливості зміни зі сторони ЛОР-органів, пов'язувати результати обстеження з встановленим діагнозом, а також на основі цього пояснювати підходи до лікування. Після кожного обстеження проводилася коротка відеонарада з метою розбору незрозумілих моментів. Іншим варіантом проведення практичної частини заняття була онлайн-трансляція оперативних втручань, під час якої студенти мали можливість «очима хірурга» бачити всі етапи оперативного втручання, а також чути коментарі хірурга. Крім того, практична частина заняття заповнювалася також демонстрацією відеофільмів з методів дослідження,

особливостей оперативних втручань відповідно до теми заняття. Усі відеофільми супроводжувалися коментарями викладача.

Протягом другої частини заняття проходило традиційне семінарське обговорення, під час якого викладач мав можливість провести із студентами живе двобічне спілкування, розібрати цікаві випадки або питання, які для студента були незрозумілими під час підготовки до заняття.

Третя частина заняття – підсумковий контроль, який був запроваджений нашим університетом у дистанційній формі ще у 2006 р. На платформу Moodle професорсько-викладацький склад завантажив базу тестових занять і розподілив їх відповідно до тем практичних занять. Студент міг напередодні заняття пройти тестування у системі Moodle, і якщо його влаштував результат – він звільнявся від підсумкового контролю на занятті. Якщо ж результат був незадовільним для студента, то йому надавалася можливість повторно пройти тестовий контроль уже на занятті шляхом онлайн-тестування у системі Moodle з 14:15 до 15:00. Тестування в обох випадках передбачало 24 запитання з розрахунку одне запитання – одна хвилина.

Висновки. 1. Застосунок Microsoft Teams може використовуватися для проведення практичних занять та читання лекцій у дистанційному режимі за умов пандемії.

2. Застосунок наповнений достатніми можливостями, щоб передати всю необхідну інформацію.

Список літератури

1. Дебердеев И. Р. Роль клинического мышления в профессиональной деятельности врача / И. Р. Дебердеев // Бюллетень медицинских Интернет-конференций. – 2015. – Т. 4, вып. 11. – С. 1174–1179.

2. Дзюбановський І. Я. Дистанційне навчання у вищій медичній школі: за і проти / І. Я. Дзюбановський, В. Б. Гощинський, В. І. П'ятночка // Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука. – 2020. – № 4. – С. 113–116.

References

1. Deberdeyev, I.R. (2015). Rol klinicheskogo myshleniya v professionalnoy deyatel'nosti vracha [The role of clinical thinking in the professional activity of a doctor]. *Byulleten meditsinskikh Internet-konferentsiy – Bulletin of Medical Internet Conferences*, 4 (11), 1174-1179 [in Russian].

2. Dziubanovskiy, I.Ya., Goshchynsky, V.B., Piatnochka, V.I. (2020). Dystantsiine navchannia u vyshchii

3. Distance learning in clinical medical education amid COVID-19 pandemic in Jordan: current situation, challenges, and perspectives / M. Al-Balas, H. I. Al-Balas, H. M. Jaber [et al.] // *BMC Med. Educ.* – 2020. – Vol. 20. – P. 341.

4. Online-learning due to COVID-19 improved mental health among medical students / A. K. Bolatov, T. Z. Seisembekov, A. Zh. Askarova [et al.] // *Med. Sci. Educ.* – 2020. – Vol. 18. – P. 1–10.

medychnii shkoli: za i proty [Distance learning in medical school: pro and con]. *Shpytalna khirurgiia. Zhurnal imeni L. Ya. Kovalchuka – Hospital surgery. Journal named by L. Ya. Kovalchuk*, 4, 113-116 [in Ukrainian].

3. Al-Balas, M., Al-Balas, H.I. Hatim, Jaber, M., Obeidat, K., Al-Balas, H., Aborajoo, E.A., Al-Taher, R., & Al-Balas, B. (2020). Distance learning in clinical medical

education amid COVID-19 pandemic in Jordan: current situation, challenges, and perspectives. *BMC Med. Educ.*, 20, 341.

4. Bolatov, A.K., Seisembekov, T.X., Askarova, A.Zh., Baikanova, R.K., Smailova, D.S., & Fabbro, E. (2020). Online-Learning due to COVID-19 improved mental health among medical students. *Med. Sci. Educ.*, 18, 1-10.

Отримано 21.04.21
Рекомендовано 04.05.21

Електронна адреса для листування: herasymyuk_m@tdmu.edu.ua